

Mali princ i lisica

...Tada se pojavi lisica: "Dobar dan", reče lisica.
"Dobar dan", pristojno odgovori mali princ koji se okrene, ali ugleda ništa.
"Evo me ovdje", reče jedan glas, "pod jabukom".
"Tko si ti?" upita mali princ. "Vrlo si lijepa..."
"Ja sam lisica", reče lisica.
"Dođi da se igramo", predloži joj mali princ. "Tako sam tužan..."
"Ne mogu se igrati s tobom", reče lisica. "Nisam pripitomljena."
"Ah! oprosti", reče mali princ. A onda, razmislivši, doda: "Što znači to »pripitomljena«?"
"Ti nisi odavde", reče lisica, "što tražiš?"
"Tražim ljude", reče mali princ. "Što znači to »pripitomiti«?"
"Ljudi imaju puške", reče lisica, "i oni love. To je prilično nezgodno! Ali oni uzgajaju i kokoši. Po tome su zanimljivi. Tražiš li kokoši?"
"Ne", reče mali princ. "Tražim prijatelje. Što znači to »pripitomiti«?"
"To je nešto što se davno zaboravilo", reče lisica. "To znači »stvoriti veze«..."
"Stvoriti veze?"
"Naravno", reče lisica. "Ti si za mene samo mali dječak sličan stotinama tisuća drugih dječaka. I ti mi nisi potreban. A ni ja tebi nisam potrebna. Ja sam za tebe samo lisica slična stotinama tisuća lisica. Ali, ako me pripitomiš, biti ćemo potrebni jedno drugom. Ti ćeš za mene biti jedini na svijetu. Ja ću za tebe biti jedina na svijetu..."
"Počinjem shvaćati", reče mali princ. "Postoji jedna ruža... mislim da me pripitomila..."
"To je moguće", reče lisica. "Čega sve nema na Zemlji..."
"Ah! to nije na Zemlji", reče mali princ.
Lisica je izgledala vrlo radoznala: "Na nekoj drugoj planeti?"
"Da."

“Ima li lovaca na toj planeti?”

“Ne.”

“Gle, pa to je zanimljivo! A kokoši?”

“Ne.”

“Ništa nije savršeno”, uzdahnu lisica. Ali lisica se ponovo vrati na svoju misao: “Moj život je jednolik. Ja lovim kokoši, ljudi love mene. Sve kokoši su slične, i svi ljudi su slični. Meni je, dakle, pomalo dosadno. Ali, ako me pripitomiš, moj život će biti kao obasjan suncem. Upoznat ću par koraka koji će biti drukčiji od svih ostalih. Drugi koraci me tjeraju pod zemlju. Tvoj će me kao glazba pozivati da iziđem iz rupe. A zatim pogledaj! Vidiš li, tamo dole, polje puno žita? Ja ne jedem kruh. Za mene žito ne predstavlja ništa. Žitna polja ne podsjećaju me ni na što. A to je žalosno! Ali ti imaš kosu boje zlata. Bit će divno kada me pripitomiš! Žito, koje je pozlačeno, podsjećat će me na tebe. I ja ću voljeti šum vjetra u žitu...” Lisica ušuti i dugo gledaše malog princa: “Molim te... pripitomi me”, reče ona. “Vrlo rado”, reče mali princ, “ali nemam mnogo vremena. Trebam pronaći prijatelje i upoznati se s mnogim stvarima.”

“Čovjek poznaje samo one stvari koje pripitomi”, reče lisica. “Ljudi nemaju više vremena da bilo što upoznaju. Oni kupuju gotove stvari kod trgovaca. A kako trgovaca koji prodaju prijatelje nema, ljudi više nemaju prijatelja. Ako hoćeš prijatelja, pripitomi me!”

“Što trebam učiniti?” upita mali princ.

“Trebaš biti jako strpljiv”, odgovori lisica. “Najprije ćeš sjesti malo dalje od mene, eto tako, na travu. Gledat ću te krajičkom oka, a ti nećeš ništa govoriti. Govor je izvor nesporazuma. Ali, svakoga dana sjest ćeš malo bliže...” “Sutradan mali princ ponovo dođe. “Bilo bi bolje da si došao u isto vrijeme”, reče lisica. “Ako dolaziš, na primjer, u četiri sata popodne, ja ću biti sretna već od tri sata. Ukoliko vrijeme bude odmicalo bit ću sve sretnija. U četiri sata bit ću uzbuđena i uznemirena; upoznat ću cijenu sreće! Ali ako budeš dolazio kad ti padne na pamet, nikada neću znati za koji sat da spremim svoje srce... Potrebni su čitavi obredi za to.”

“Što je to obred?” upita mali princ.

“I to je nešto što se davno zaboravilo”, reče lisica. “To je ono što čini da se jedan dan razlikuje od drugog, jedan sat od drugih sati. Kod mojih lovaca, na primjer, postoji jedan obred. Oni četvrtkom plešu sa seoskim djevojkama. Četvrtak je, dakle, divan dan! Idem u šetnju čak do vinograda. Kad bi lovci plesali kad im padne na pamet, svi bi dani sličili jedan na drugi, i ja ne bih uopće imala odmora.” Tako mali princ pripitomi lisicu. A kada se dan rastanka približi reče: “Ah!” reče lisica... “Plakat ću”.

“Sama si kriva”, reče mali princ, “nisam ti želio nikakva zla, ali ti si željela da te pripitomim...”

“Naravno”, reče lisica.

“Ali ti ćeš plakati!” reče mali princ.

“Naravno”, reče lisica.

“Znači, time ništa ne dobivaš!”

“Dobivam”, reče lisica, “zbog boje žita”. Zatim doda: “Idi pogledaj ponovo ruže. Shvatit ćeš da je tvoja jedinstvena na svijetu. Onda se vrati kazati mi zbogom, a ja ću ti pokloniti jednu tajnu.”

Mali princ ode ponovo vidjeti ruže. “Vi uopće ne sličite na moju ružu, vi još ništa ne značite”, reče im on. “Nitko vas nije pripitomio, i vi niste nikoga pripitomile. Vi ste kao što je bila moja lisica. Bila je to obična lisica slična stotinama tisuća drugih. Ali ja sam od nje napravio svoga prijatelja, i ona je sada jedinstvena na svijetu.” Ruže su se osjećale veoma nelagodno. “Lijepo ste, ali ste prazne”, reče im još. “Čovjek ne može umrijeti za vas. Naravno, običan prolaznik povjerovao bi da moja ruža slična na vas. Ali ona sama značajnija je od svih vas zajedno zato što sam ja nju zavolio. Zato što sam je stavljao pod stakleno zvono. Zato što sam joj napravio

zaklon. Zato što sam zbog nje poubijao gusjenice (osim one dvije-tri radi leptira). Zato što sam je slušao kako se žali, hvali ili kako ponekad šuti. Zato što je to moja ruža.”

I vrati se lisici: “Zbogom, reče joj...”

“Zbogom”, odgovori lisica. “Evo moje tajne. Sasvim je jednostavna: čovjek samo srcem dobro vidi. Bitno je očima nevidljivo...”

“Bitno je očima nevidljivo”, ponovi mali princ da bi zapamtio.

“Vrijeme koje si uložio u svoju ružu učinilo ju je tako dragocjenom.”

“Vrijeme koje sam uložio u svoju ružu...” reče mali princ da bi zapamtio.

“Ljudi su zaboravili tu istinu”, reče lisica. “Ali ti ne bi trebao zaboraviti. Ti si zauvijek odgovoran za ono što si pripitomio. Ti si odgovoran za svoju ružu...”

“Ja sam odgovoran za svoju ružu”, ponovi mali princ da bi zapamtio...

Antoine de Saint-Exupéry